

**80-річчя
доктора хімічних наук,
професора
ВІКТОРА ВАСИЛЬОВИЧА ЛОБАНОВА**

17 серпня виповнилося 80 років доктору хімічних наук, професору Віктору Васильовичу Лобанову, одному з провідних фахівців у галузі квантової хімії поверхневих явищ. Його наукові інтереси стосуються кола проблем, що виникають при вивченні на атомно-молекулярному рівні структури та властивостей поверхні твердих тіл.

В. В. Лобанов – випускник хімічного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка за спеціальністю «радіаційна хімія». Після закінчення університету в 1971 р. був зарахований до аспірантури Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського (ІФХ) Академії Наук (АН) УРСР, в якому в 1975 р. захистив кандидатську дисертацію «Поведінка органічних молекул та іонів у сильних електричних полях». У дисертації обґрунтовано механізм польової іонізації, виходячи з результатів відповідних розрахунків просторової та електронної будови ряду органічних молекул, що знаходяться під впливом електростатичних полів порядку 10^8 В/см. З 1976 р. – молодший науковий співробітник, а з 1979 р. – старший науковий співробітник ІФХ.

У 1988 р. був переведений до Інституту хімії поверхні (ІХП) АН УРСР, в якому працював послідовно на посадах старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, вченого секретаря Інституту і знову провідного наукового співробітника. В ІХП НАН України захистив докторську дисертацію «Електростатичні аспекти адсорбції на поверхні оксидів кремнію і титану» (1998 р.). У ній було показано, що кластерний підхід у поєднанні з відповідними до розглянутої задачі квантовохімічними методами найбільшою мірою придатні для відтворення локальної природи адсорбційних взаємодій, а також запропоновано і розроблено досить ефективний метод розрахунку розподілу електростатичного потенціалу і напруженості поля в приповерхневій області оксидів. Його використання для вивчення поверхні SiO_2 і TiO_2 дозволило пояснити особливості багатьох адсорбційних процесів, зокрема дати несуперечливе трактування чинників зв'язування електронно-донорних і протонно-акцепторних молекул гідроксильованими атомами кремнію і титану поверхні SiO_2 і TiO . Залучення апарату густини одноелектронних станів молекулярних кластерів підтвердило висловлене припущення про визначальну роль електростатичного поля кристалічної решітки оксиду в первинних актах адсорбції. В 2012 р. було присвоєно вчене звання професора за спеціальністю «Фізика і хімія поверхні».

Наразі Віктор Васильович обіймає посаду завідувача відділом квантової хімії та фізико-хімії наносистем ІХП ім. О. О. Чуйка НАН України.

В. В. Лобанов є автором понад 450 наукових праць, серед яких 8 монографій, 2 підручники для вищої школи. Під його редакцією спільно з академіком НАН України М. Т. Картелем видано двотомну монографію «Фізика поверхні» та тритомну монографію «Хімія поверхні».

Професор Лобанов В. В. є членом Вченої ради, Спеціалізованих вчених рад при ІХП ім. О. О. Чуйка НАН України та Спеціалізованої вченої ради при ДВЗУ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (м. Івано-Франківськ) із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Він також є членом редколегій наукових журналів «Хімія, фізика і технологія поверхні», «Фізика і хімія твердого тіла», а також відповідальним секретарем збірника наукових праць «Поверхня».

Велику увагу В. В. Лобанов приділяє педагогічній діяльності, читаючи спеціалізовані курси в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та Київському національному університеті ім. М. П. Драгоманова. Під його керівництвом отримали науковий ступінь кандидата хімічних наук семеро співробітників ІХП ім. О. О. Чуйка НАН України. Він є гарантом освітньо-наукового рівня програми освітньої діяльності в ІХП ім. О. О. Чуйка НАН України за спеціальностями «Хімічна термодинаміка гетерогенних систем», «Квантова природа хімічного зв'язку», «Фізико-хімія наноматеріалів і нанорозмірних систем» та «Фізичні методи дослідження поверхні твердих тіл».

Науковий колектив Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України, учні та колеги щиро вітають Віктора Васильовича з ювілеєм і зичать йому міцного здоров'я та подальших творчих успіхів.

Редколегія